

METEOROLOŠKA POSTAJA SINJI VRH Meteorological station Sinji Vrh

Mateja Nadbath

Na Sinjem Vrhu, kraju v jugozahodnem delu Bele krajine, je padavinska meteorološka postaja. Z meteorološkimi meritvami smo na Sinjem Vrhu začeli januarja 1914, ko so kraj uradno imenovali Schweinberg ali Svinji Vrh ali le Vrh.

Slika 1. Geografska lega meteorološke postaje (vir: Atlas okolja¹ in Interaktivni atlas Slovenije²)
Figure 1. Geographical position of meteorological station (from: Atlas okolja¹ and Interaktivni atlas Slovenije²)

Meteorološka postaja je na nadmorski višini 365 m. Pluviometer je na dvorišču, postavljen približno 8 m jugozahodno od opazovalne hiše, v okolici so posamezna sadna in druga drevesa, sosednje hiše in cesta. V obdobju januar 1914–marec 2011 se je lokacija opazovalnega prostora po zbranih zapisih spremenila trikrat: januarja 1924, avgusta 1928 in sredi leta 1986 na današnji prostor.

Prvi opazovalec na Sinjem Vrhu, takrat Schweinbergu, je bil župnik Alojz Jerič, meritve in opazovanje je opravljal v času od januarja 1914 do konca marca 1915. Po daljši prekinitvi je bila v obdobju 1924–avgust 1928 naslednja opazovalka Antonija Škrle. Avgusta 1928 je z delom meteorološkega opazovalca nadaljeval Matija Šneler, meteorološke meritve in opazovanje je vršil do leta 1956, ko ga je zamenjala Marica Šneler, njo pa leta 1961 Peter Šneler. Od leta 1986 meritve in opazovanja na Sinjem Vrhu opravlja današnja opazovalka Zorica Šneler, meteorološka opazovalka je že dobrih 25 let. Meteorološka postaja Sinji Vrh je že 83 let pri isti družini.

¹ Atlas okolja, 2007, Agencija RS za okolje, LUZ d.d.; ortofoto iz leta 2006 / ortofoto from 2006

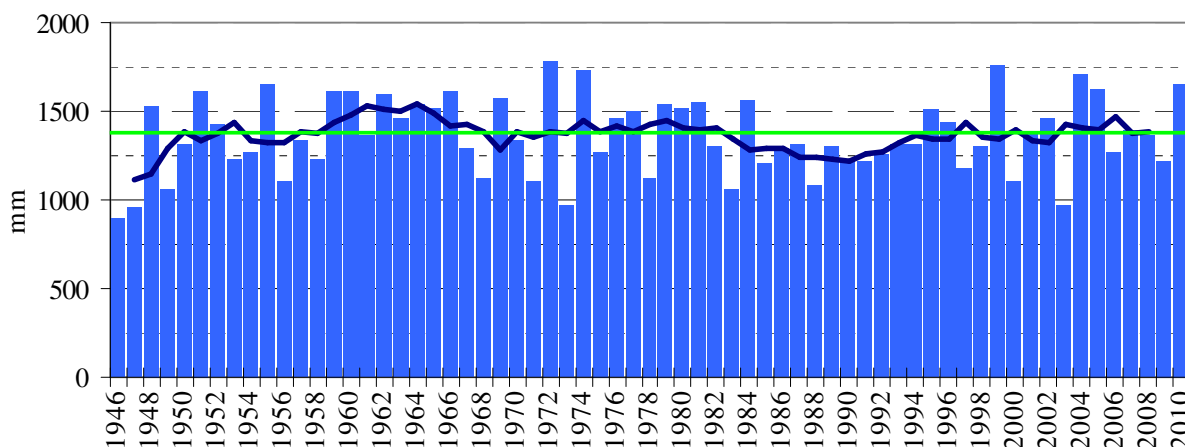
² Interaktivni atlas Slovenije, 1998, Založba Mladinska knjiga in Geodetski zavod v sodelovanju z Globalvision

Slika 2. Meteorološka postaja Sinji Vrh, slikana proti severovzhodu (levo) in proti jugozahodu marca 2011 (arhiv ARSO)

Figure 2. Meteorological station Sinji Vrh, photo was taken to the northeast (left) and to the southwest in March 2011 (archive of ARSO)

Meteorološka postaja na Sinjem Vrhju je od svojih začetkov padavinska. Na njej enkrat dnevno, ob 7. uri zjutraj (ob 8. uri po poletnem času), merimo višino padavin in višino snežne odeje ter novozapadlega snega; opazujemo pomembnejše atmosferske pojave, čas začetka in konca vseh vrst padavin ter opazovanih pojavov. S postaje Sinji Vrh je poln niz podatkov od avgusta 1945 naprej.

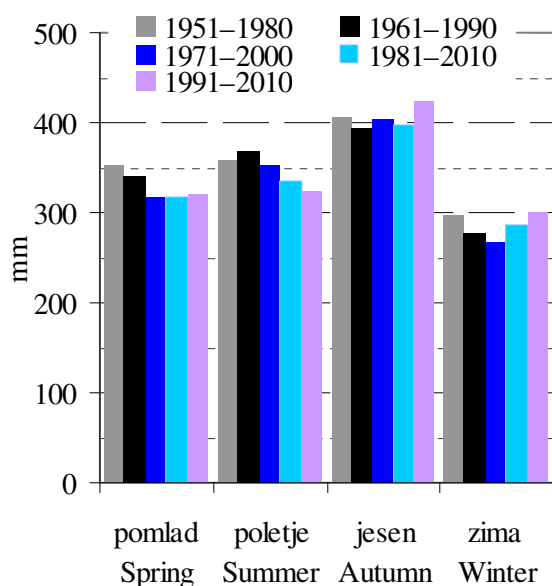
Slika 3. Letna višina padavin³ (stolpci) in petletno drseče povprečje (krivulja) v obdobju 1946–2010 ter referenčno povprečje (1961–1990, zelena črta)

Figure 3. Annual precipitation³ (columns) and five-year moving average (curve) in 1946–2010 and mean reference value (1961–1990, green line)

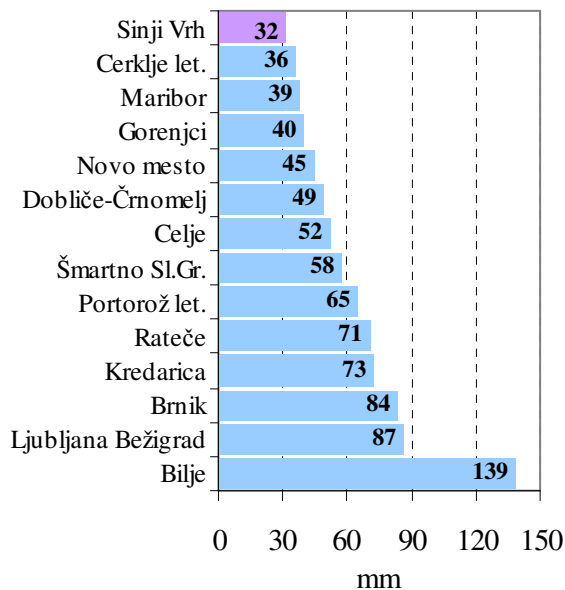
1378 mm je na Sinjem Vrhju in bližnji okolici letno povprečje padavin v referenčnem obdobju (1961–1990), 1344 mm je letno povprečje v obdobju 1971–2000, 1345 mm pa v obdobju 1981–2010.

Najbolj namočen letni čas v referenčnem obdobju (1961–1990) je jesen, s povprečjem 393 mm padavin; pozimi pade navadno najmanj padavin, referenčno povprečje je 278 mm (slika 4, črni stolpci). V obdobjih 1971–2000 in 1981–2010 je v primerjavi z referenčnim obdobjem opazen rahel upad padavin spomladi in poleti ter rahel porast padavin jeseni. V zadnjem desetletju 1991–2010 pa je opazen porast padavin jeseni in pozimi, spomladi in poleti pa njihov upad (slika 4, lila stolpci).

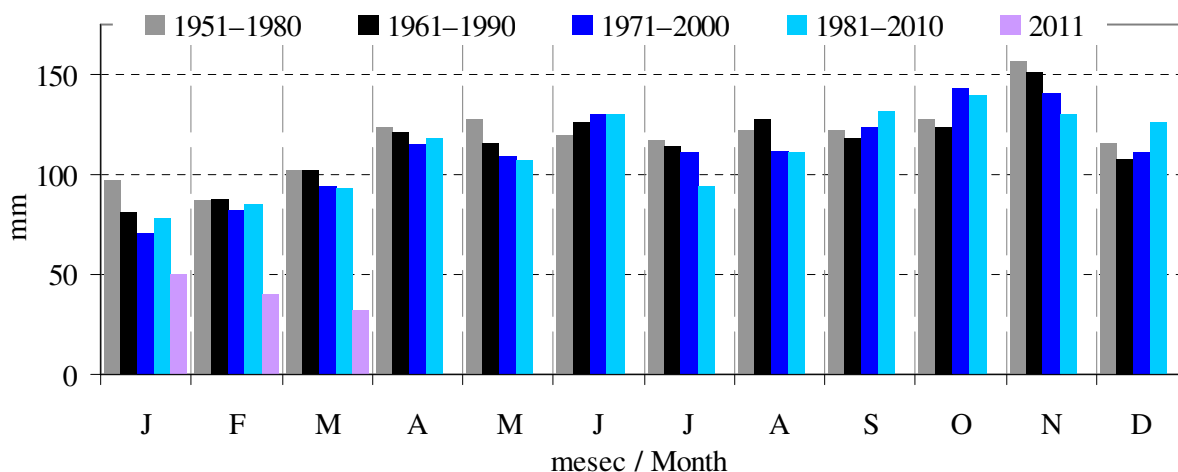
³ V članku so uporabljeni in prikazani izmerjeni meteorološki podatki, ki so že v digitalni bazi. Meteorological data used in the article are measured and already digitized

Slika 4. Povprečna višina padavin po letnih časih⁴ in po obdobjih
Figure 4. Mean seasonal⁴ precipitation per periods

Slika 5. Marčna višina padavin 2011 na izbranih meteoroloških postajah in na Sinjem Vrh
Figure 5. Precipitation in March 2011 on chosen meteorological stations and in Sinji Vrh

Slika 6. Povprečna mesečna višina padavin po obdobjih in višina padavin v prvih treh mesecih leta 2011
Figure 6. Mean monthly precipitation per periods and precipitation in January, February and March 2011

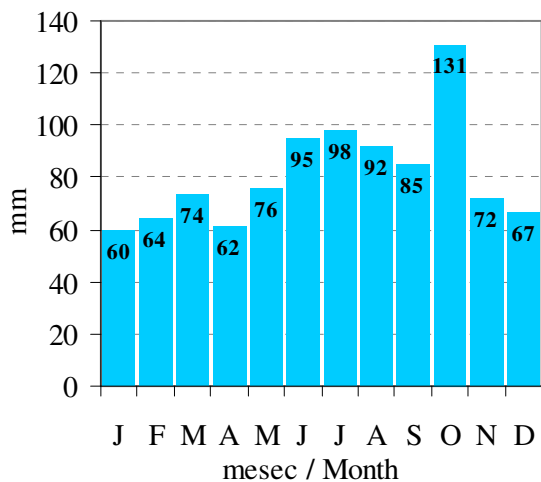
Marca 2011 smo na Sinjem Vrh namerili 32 mm padavin (slika 5 in 6), kar je 31 % referenčnega povprečja; s tem se marec 2011 uvršča na 5. mesto najbolj suhih marcev v nizu obdobja 1946–2011. V omenjenem obdobju je bil najbolj suh marec 1948 s 14 mm, najbolj namočen pa leta 1955 z 200 mm. Ob upoštevanju razpoložljivih meritev pred letom 1946, pa je bil marec 1937 za 11 mm padavin bolj namočen od marca 1955.

Od mesecev v letu je v povprečju referenčnega obdobja (1961–1990) najbolj namočen november s 151 mm; najmanj padavin v povprečju dobiva januar, 81 mm, in februar, 88 mm. V povprečju zadnjih tri-

⁴ Meteorološki letni časi: pomlad = marec, april, maj; poletje = junij, julij, avgust; jesen = september, oktober, november; zima = december, januar, februar

Meteorological seasons: Spring = March, April, May; Summer = June, July, August; Autumn = September, October, November; Winter = December, January, February

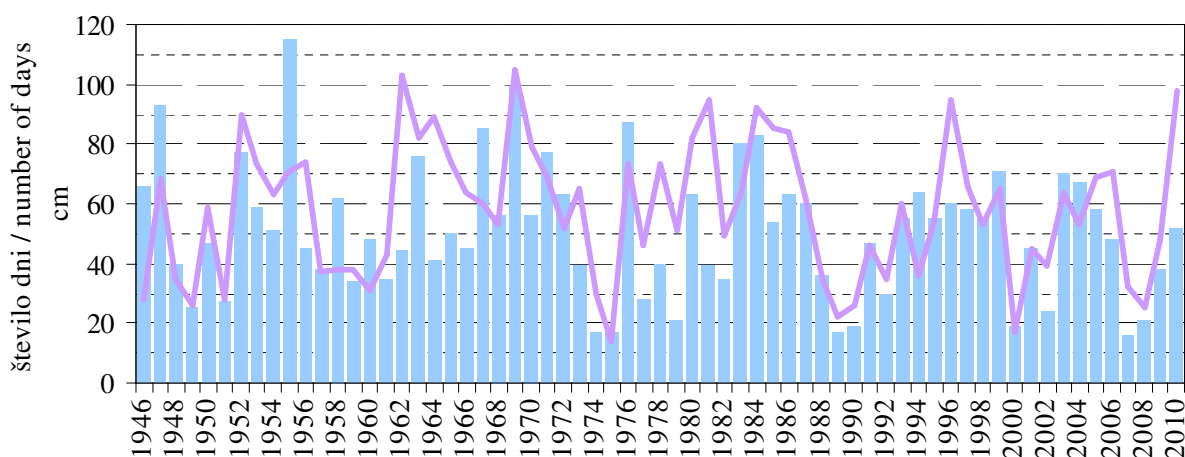
desetih let (1981–2010) je najbolj sušen mesec januar, s povprečjem 78 mm, največ padavin dobi oktober, v povprečju 140 mm. Ob primerjavi povprečnih mesečnih vrednosti obdobja 1981–2010 z referenčnim je opazno zmanjšanje padavin maja, julija, avgusta in novembra ter porast septembra, oktobra in decembra, v ostalih štirih mesecih je povprečje blizu referenčnemu (slika 6).

Najvišja dnevna višina padavin je bila na Sinjem Vrhu izmerjena 31. oktobra 2004, 131 mm (slika 7). To je edini izmerek z dnevno višino padavin nad 100 mm med razpoložljivimi podatki v obdobju 1914–marec 2011.

70 mm padavin je marčna najvišja dnevna višina padavin, izmerjena je bila 28. marca 1954; ob pregledu razpoložljivih podatkov pred letom 1946, pa je bila najvišja enodnevna marčna višina padavin izmerjena 11. marca 1914, 74 mm.

Slika 7. Najvišja dnevna višina⁵ padavin v obdobju 1914–marec 2011, razpoložljivi podatki
Figure 7. Maximum daily⁵ precipitation available data in 1914–March 2011

Slika 8. Letno število dni s snežno odejo⁶ (krivulja) in najvišja snežna odeja (stolpci) v obdobju 1946–2010
Figure 8. Annual snow cover duration⁶ (curve) and maximum snow cover depth (columns) in 1946–2010

Na Sinjem Vrhu je v povprečju referenčnega obdobja 64 dni s snežno odejo na leto, 57 dni je letno povprečje za obdobje 1971–2000 in 56 dni za obdobje 1981–2010. Leta 2010 je bilo takšnih 98 dni, več dni s snežno odejo na leto je bilo zabeleženih le še v letih 1962 in 1969, s 103 oziroma 105 dnevi.

Najpogosteje zapade prvi sneg novembra, največ novembrskih dni s snežno odejo je bilo leta 1966, 19. V obdobju 1946–2010 je 8-krat sneg zapadel že oktobra, največ oktobrskih dni s snežno odejo je bilo na Sinjem Vrhu leta 1947, 6; leta 2003 je bil nazadnje zabeležen oktobrski dan s snežno odejo. Najviš-

⁵ Dnevna višina padavin je vsota padavin od 7. ure prejšnjega dne do 7. ure dneva meritve; višina je pripisana dnevu meritve.

Daily precipitation is measured at 7 o'clock AM and it is 24 hour sum of precipitation. It is assigned to the day of measurement.

⁶ Dan s snežno odejo je, kadar snežna odeja pokriva več kot 50 % površine v okolici opazovalnega prostora
Day with a snow cover is when 50 % of surface in the surrounding of observing site is covered with snow

ja oktobrska snežna odeja v omenjenem obdobju je bila 37 cm, izmerjena 27. oktobra 1947, najvišja novembrska pa 71 cm, 22. novembra 1999.

Običajno je najpoznejša snežna odeja v aprilu, največ dni s snežno odejo je bilo aprila 1997, 7. V obdobju 1946–2010 so imeli maji 1957, 1984 in 1985 še dan ali dva s snežno odejo. 22 cm je bila do sedaj najvišja majska snežna odeja, izmerjena 7. maja 1957; najvišja aprilaska v omenjenem obdobju pa je bila izmerjena 21. aprila 1980, 52 cm.

Marca 2011 je bila najvišja snežna odeja debela 10 cm, izmerjena 3. v mesecu, snežna odeja pa je ležala 5 dni. V obdobju 1946–2011 izstopa po debeli snežni odeji marec 1955, 8. v mesecu je bila debela kar 115 cm, tega marca je bilo tudi kar 27 dni s snežno odejo. Po drugi stani pa je minilo v omenjenem obdobju šest marcev brez snežne odeje: 1946, 1948, 1954, 1989, 1994 in 2002.

Preglednica 1. Najvišje in najnižje letne, mesečne in dnevne vrednosti izbranih meteoroloških parametrov v obdobju 1946–marca 2011

Table 1. Extreme values of measured yearly, monthly and daily values of chosen meteorological parameters in 1952–March 2011

	največ maximum	leto / datum year / date	najmanj mini- mum	leto / datum year / date
letna višina padavin (mm) annual precipitation (mm)	1781	1972	899	1946
mesečna višina padavin (mm) monthly precipitation (mm)	388	oktober 1974	0	januar 1989 oktober 1965
dnevna višina padavin (mm) daily precipitation (mm)	131	31. oktober 2003	0	—
najvišja višina snežne odeje (cm) maximum snow cover depth (cm)	115	8. marec 1955	16	3. januar in 16. december 2007
najvišja višina novozapadlega snega (cm) maximum depth of fresh snow (cm)	58	5. februar 1969	0	—
letno število dni s snežno odejo annual number of days with snow cover	105	1969	14	1975

SUMMARY

Meteorological station Sinji Vrh is located at elevation of 365 m, in the southern part of Slovenia. It has been established in January 1914. Since 1914 precipitation and snow cover have been measured and meteorological phenomena have been observed. Zorica Šneler has been meteorological observer on station since 1986.